

Ս Փ Յ Ո Ւ Ռ Ք Ո Ւ Մ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 35-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՓԱՐԻՋԻ ՄԵՋ

1955 թվականի դեկտեմբեր 4-ին, Պլեյելի սրահին մեջ, պատվո նախագահությամբ Ֆրանսայի Ազգային ժողովի պատվո նախագահ էդուար Էոիոյի և նախագահությամբ նախկին նախարար Ժյուստեն Գոդարի, փարիզահայ գաղութը մեծ խանդավառությամբ և հանդիսությամբ տոնեց Սովետական Հայաստանի 35-րդ փառապանծ տարեդարձը:

Հանդեսի կազմակերպության կմասնակցեին Ֆրանսահայ մշակութային միությունը, Ֆրանսահայ երիտասարդաց միությունը (ԺԱՖ), Հ. Մ. Բ. Մ-ը և բազմաթիվ ֆրանսացի և հայ հայրենասեր անձնավորություններ:

Սրահի բնօր քաղաքաված էր Սովետական Միության, Ֆրանսական և Սովետական Հայաստանի դրոշակներով և հետևյալ վերտառություններով. «Կեցցե՛ Սովետական Հայաստանի 35-րդ փառապանծ տարեդարձը», «Փա՛ռք Ս. Էմիլիանին և ողջո՛ւյն նորբնտիր Կարդիկոս Վազգեն Ա-ին»:

Բնմին խորը մեր Հայրենիքին այգիները ներկայացնող երկու հսկա ողկույզներու և տերևներու մեջեն բարձրացող Մասիսներուն վրա կտեսնվեին երկու ազախներ, որոնք կմարմնացնեին մեր ժողովուրդին խաղաղության իղձը, ձգտումը:

Մասիահարություններու տակ բնմ հրավիրվեցավ նախագահական կաղմը, որուն մաս կկազմեին Ժյուստեն Գոդար, օրվան նախագահը, Ֆրանսայի սովետական հյուպատոս Միքայել Գուցինգոն, Չխոսուովական դեսպանատան ղեմավորական կցորդ Ալլալիկ և տիկինը, Ֆրանսայի հունգարական հյուպատոս Ժորժ Հիլլեր, Փարիզի արվարձաններին Բանիոյի քաղաքապետ Պրատի և տիկինը, Պիեռ Պարաֆ, Հ. Մ. Բ. Մ-ի ընդհանուր քարտուղար Մերոն Ասատուրյան և Կյուտեմյան, Ֆրանսահայ մշակութային միության նախագահ Ս. Ակորով, Ֆրանսահայ երիտասարդաց (ԺԱՖ) միության նախագահ Գ. Սողոմոնյան, փաստաբան Բարսիլյան, զրազետ Ատոն Մու-

սինակ, բանաստեղծ Ռ. Մելիք, զնդապետ Ֆավրը, պրոֆ. Թորոսյան, դաշնակահար Բաֆֆի Պետրոսյան, Վրդիլ Հալիանուշ Թորոսյան, նկարիչ Եհանազարյան, երգիչ-երգահան Ժակ Գալ:

Սովետական Հայաստանի 35-րդ փառապանծ տարեդարձին նվիրված այս հանդեսին ներկա էր հայ և օտար ավելի քան 3.000 հոգի, մինչ շատեր ալ տոքի մնացին տեղի շոյության պատճառով:

Հանդեսը բացվեցավ Ֆրանսական, Սովետական և Հայկական հիմներու երգեղոցությամբ, ապա նախագահ Ժյուստեն Գոդար իր բացման խոսքին մեջ արտահայտեց հավաքույթին և ֆրանսահայ գաղութին նկատմամբ իր սերնու հարգանքը և հայ ժողովուրդին նկատմամբ իր հիացումը, հետո խոսքը տվավ Ֆրանսահայ մշակութային միության նախագահ Ս. Ակորովին, որ կանգ առնելով նույններ 29-ի պատմական նշանակության և մեր ժողովուրդին բերած անսահման բարիքներուն և նվաճումներուն վրա, շնչառեց ուսա մեծ ժողովուրդին անշահախնդիր օժանդակությունը հայ ժողովուրդին և մեր երկու ժողովուրդներու միջև ստեղծված անխախտ եղբայրությունը:

Նախագահին հրավերին տեղի տալով, ժողովուրդին ծափահարության մեջ խոսք առավ սովետական հյուպատոս Միքայել Գուցինգոն, որ սովետական դեսպան Վինոգրադովի և ֆրանսաբնակ բոլոր սովետական քաղաքացիներու անուշտով շնորհավորելն վերջ Սովետական Հայաստանի 35-րդ տարեդարձը, ավելցուց, որ նույնների 29-ը տ՛լ միայն հայերու, այլև սովետական բոլոր ժողովուրդներու կողմն կտոնվի այսօր: Սովետական ժողովուրդներու միջև ազգային հարցին ամենադեմոկրատական ձևով լուծումը, ըսավ հյուպատոսը, պատմության մեջ առաջին անգամ ըլլալով կարելի եղավ միայն Հոկտեմբերյան Մեծ հեղափոխության շնորհիվ, և ժո-

դոկտորդներու ինքնորոշման իրավունքներու հայտարարումովն է, որ փառապանծ հայ ժողովուրդն ալ կարելիութիւն ստացաւ նվաճելու իր ազատութիւնն ու անկախութիւնը և ծաղկելու բոլոր մարզերու մէջ: Ապա հյուպատոսը անդրադարձաւ այն անշահախնդիր օժանդակութեան, որ հայ ժողովուրդը իր պատմութեան ճակատագրական օրերուն մէջ ստացաւ ռուս մեծ ժողովուրդէն և միւս բոլոր սովետական ժողովուրդներէն: Սովետական Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած հառադդիմութիւններուն նկատմամբ սովետական բոլոր ժողովուրդներու ուրախութիւնն ու հպարտութիւնը արտահայտելէ վերջ, հյուպատոսը խոսքը ավարտեց ըսելով. «Կեցցե՛ք Սովետական Հայաստանի 35-րդ տարեդարձը, կեցցե՛ք Սովետական Միութիւնը»:

Ապա խոսք առաւ Յրանսահայ երիտասարդաց միութեան նախագահ Գ. Սողոմոնյան, որ նախ խոսեցաւ իր Հայրենիք այցելութեան թանկագին տարավորութիւններու մասին, մասնավորաբար հիշեց, որ Սովետական Միութեան մէջ ամենեն շատ լսած բառը եղած է «միք»՝ «խաղաղութիւն» բառը, որ հայ աղջնակի մը կողմէն իրեն նվիրված աղափնի մը կերպով կողոյ պզտիկ մեղալի մը վրա գրված էր «Կեցցե՛ք խաղաղութիւնը»: Մեր Հայրենիքը, ըսաւ Սողոմոնյան, սովետական ժողովուրդներու եղբայրութեան և փոխադարձ անշահախնդիր օգնութեան շնորհիւ ոչ մեկ բանի պետք ունի բացի խաղաղութեան ամրապնդումէն, որ մեր բոլորին, բոլոր աշխարհի ժողովուրդներուն գործն է: Հետո անդրադառնալով Ս. Էջմիածնի կոմիտէի կոստական ընտրութեան, նա կանգ առաւ մեր բազմադարյան մշակույթի ջահակիր Ս. Էջմիածնի՝ մեր ժողովուրդին ազգապահպանման հարցին մէջ ունեցած կարևոր դերին վրա: Հետո խոսքը ուղղելով Ֆրանսահայ երիտասարդութեան, ըսաւ, որ մեր Մայր Հայրենիքը և Յրանսան լավագոյնս սիրել կարելի է միայն պաշտպանելով խաղաղութիւնը:

Նախագահ Ժյուստեն Գոդար իր փակման խոսքին մէջ անդրադարձաւ հայ և ֆրանսացի ժողովուրդներու եղբայրութեան և շեշտեց Ֆրանսահայ գաղութի բերած սրտառուչ օժանդակութիւնը Յրանսային, ապա եղբակացուց, որ հայ ժողովուրդը, բազմադարյան իր մշակույթի պտուղը տալի վերջ բոլոր ժողովուրդներուն, այսօր Արարատի ետեւն աղափնի մը կ'թոցեն դեպի աշխարհի ժողովուրդները: Հարգելի նախագահը մեր ժողովուրդի խաղաղասիրական ձգտումը բնորոշեց որպէս դարավոր տառապանքի և բնաջնջման նպատակով եղած փորձերուն դեմ

հայ ժողովուրդին ապրելու կամքի վճռականութիւնը և անդրադառնալով Կոստանդնուպոլսո 6—7 սեպտեմբերի դեպքերուն, ցույց տալով Թյուրքիո մէջ հայութեան դեմ տակաւին շարունակվող հալածանքը և անդրադարձաւ այն մասին, թե միջազգային խաղաղութեան պահպանումը որքան կենսական կարևորութիւն ունի հայ ժողովուրդին և բոլոր ժողովուրդներուն համար:

Նախագահը ապա հրապարակեց Նոյեմբեր 29-ի առթիւ ղրկվելիք շնորհավորական ուղերձները Յրանսական Հանրապետութեան նախագահ Ռենէ Գոտիին, Հայկական ՍՍԽ Մինիստրներու Սովետի նախագահ Ա. Քոչինյանին, Յրանսական Ազգային ժողովի և օրվան հանդիսութեանց պատվո նախագահ Էդուար Էոփոյին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Ս. Օծոթիւն Վազգեն Ա-ին, Արտասահմանի հետ կուլտուրական կապի Հայկական ընկերութեան նախագահին: Այս հայտարարութիւնը ընդունվեցաւ բոլոր ծափահարութեամբ: Նմ երբ Ժյուստեն Գոդար հրապարակեց Սովետական Միութեան Մինիստրներու Սովետի առաջին փոխ-նախագահ և Նեւանի դեպուտատ Անաստաս Միկոյանին ուղարկվելիք հեռագիրը, ներկաները հռոյն-կայս ծափահարութիւններով ողջունեցին այն և սրահը անգամ մը ևս թնդաց խանդավառ ծափահարութիւններով:

Հանդեսի վերջավորութեան ծաղկեփունջեր ստացան սովետական հյուպատոսն ու նախագահ Ժյուստեն Գոդարը: Ժողովուրդին խելահեղ ծափահարութիւններուն մէջ նախագահը ստացաւ նաև Հայաստանի կոնյակ և Հայաստանէն ստացված փոքրիկ սափոր մը:

Այսպէս վերջացաւ հանդեսին պաշտոնական մասը, որուն հաջորդեց գեղարվեստական բաժինը, որուն իր մասնակցութիւնը բերաւ «Նաիրի» երգախումբը՝ ղեկավարութեամբ Գ. Յանպեկյանի և մեներգներով երգիչ և երգահան Ժակ Դալի: Մասնավոր գնահատանքի արժանացաւ Գ. Սարյանի գրած և Ա. Սաթյանի դաշնավորած «Նաղաղութեան երգը»:

Գեղարվեստական բաժնին վերջին մասը կկազմէր «Լեռնային լճի գալտնիքը» անուն հայկական գոմավոր ֆիլմին ցուցադրութիւնը, որ արժանացաւ ներկաներու բարձր գնահատութեան:

Սովետական Հայաստանի 35-րդ տարեդարձը տոնվեցաւ Յրանսայի հայաբնակ շրջաններէն տասնչորս տարբեր վայրերու մէջ մեծ խանդավառութեամբ:

ՅՐԱՆՍԱՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳԱՅ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹՅՈՒՆ